

PÄIVÄMÄÄRÄ
2.3.2009

DNRO
18/040/2009

Asia Työryhmän asettaminen ”Lasten hyvinvoinnin kansalliset indikaattorit”-hanketta varten

Tausta Valtioneuvoston Lasten, nuorten ja perheiden politiikkaohjelman tavoitteena on edistää tietoon perustuvaa lasten hyvinvointipolitiikkaa. Hallituksen strategia-asiakirjan 2007 mukaan politiikkaohjelman tulee tehdä selvitys- ja koordinoitua työtä lasten hyvinvoinnin tietopohjan kehittämisestä. Työn normatiivisena perustana on YK:n lapsen oikeuksien sopimus. Lapsilla tarkoitetaan tässä alle 18-vuotiaita.

Käytännössä työ tarkoittaa tietopohjan puutteiden kartoittamista, niiden korjaamista mahdollisuuksien mukaan sekä indikaattorijärjestelmän ja muun raportoinnin kehittämistä päätöksentekijöiden tarpeisiin. Tähän liittyy myös tavoite kansallisen tietokannan/verkkoportaalin kehittämisestä hyvinvoinnin eri osa-alueita kuvaamaan. Samat tavoitteet sisältyvät myös valtioneuvoston lapsi- ja nuorisopolitiikan kehittämisohjelmaan vuosille 2007 – 2011. Kokonaisuutta on pohjustanut jo aiemmin (v. 2007-2008) STM:n yhteydessä toimivan lapsiasianeuvottelukunnan lapsitieto-jaosto.

Kansallinen lasten hyvinvoinnin seuranta kytkeytyy sekä kuntatasolla, että kansainvälisesti meneillään olevaan työhön. Kuntatasolla on ollut samaan aikaan meneillään Kuntaliiton vetämä LapsiARVI-kehitystyö, jossa on määriteltä kuntien omassa lasten hyvinvointisuunnitelmien teossa ja lapsipolitiikan seurannassa tarvittavaa tietopohjaa ja indikaattoreita.

Kansallisesti on lisäksi meneillään asiaa sivuavaa indikaattoreiden kehitystyötä Nuorisosiain neuvottelukunnan puitteissa. Nuoran vastuulla on etenkin 15-29-vuotiaiden nuorten elinolojen seuranta. Valtioneuvoston kansliassa on meneillään laajempi hanke yhteiskuntakehityksen indikaattoreiden määrittämisestä ja kansallisen portaalin luomisesta päättäjien tarpeisiin. Lasten hyvinvoinnin indikaattorit voisivat olla osa tätä kokonaisuutta.

Alan keskeisten laitosten eli Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen sekä Tilastokeskuksen yhteistyö rekistereiden ja tietokantojen käytössä on myös indikaattorituotannon jatkuvuuden kannalta keskeistä.

Lasten hyvinvoinnin kansallisten indikaattoreiden on tarpeen tukea valtioneuvoston ja ministeriöiden (Opetusministeriö, Sosiaali- ja terveysministeriö) tavoitteita oman toimintansa yhteiskunnallisen vaikuttavuuden raportoinnissa ja arvioinnissa. Esimerkiksi eduskunnan valtiovarainvaliokunta on mietinnössään (VaVM 33/2008 vp) vuoden 2009 talousarviossa kiinnittänyt huomiota siihen, että talousarviossa lasten ja perheiden hyvinvoinnista asetettujen tavoitteiden seuraamiseksi tarvittaisiin parempia tunnuslukuja etenkin alle 15-vuotiaista lapsista.

Stakesin ja Tilastokeskuksen työ on tuottanut noin 40 ydinindikaattorin kokonaisuuden metatietoineen. Kokonaisuuden jatkokehitystyö, toimeenpano ja hyödyntäminen kestäväällä tavalla vaativat monien tahojen sitoutumista ja päätöksiä. Lisäksi tarvitaan koordinoitua muihin meneillään oleviin kokonaisuutta sivuaviin hankkeisiin päällekkäisen työn välttämiseksi. Koordinointityö on liian laaja suoritettavaksi esimerkiksi lapsiasianeuvottelukunnan yhteydessä.

Työryhmän tehtävät

Työryhmän tulee viimeistellä ehdotus lasten hyvinvoinnin kansallisiksi indikaattoreiksi niin, että kokonaisuus

- palvelee YK:n lapsen oikeuksien sopimuksen seurantaan
- tukee valtioneuvoston ja ministeriöiden toimien yhteiskunnallisen vaikuttavuuden arviointia ja raportointia yli hallituskausien
- hyödyttää ja tukee kuntien lasten hyvinvoinnin seurantaan
- ottaa huomioon parhaan kansainvälisen kehitystyön alalla
- ratkaisee indikaattorityön jatkuvuuteen ja ylläpitoon liittyvät kysymykset
- arvio tilastoviranomaisten yhteistyön tarpeet esimerkiksi rekistereiden käyttämisessä

Työ tulee koordinoita Nuorisosiain neuvottelukunnan tekemän indikaattorityön, sekä valtioneuvoston kanslian yhteiskunnallisen kehityksen seuraintindikaattorityön kanssa niin, että voimavarojen käyttö on mahdollisimman tehokasta ja päällekkäiseltä työltä välttytään. Alle 18-vuotiaiden lasten sekä toisaalta 18-29 -vuotiaiden nuorten hyvinvoinnin seurannasta on tarpeen muodostua toimiva kokonaisuus.

Opetusministeriö nimeää työryhmän, jonka tehtävänä on lasten hyvinvoinnin kansallisten ydinindikaattoreiden määrittäminen YK:n lapsen oikeuksien sopimuksen perustalta. Työn lähtökohtana ovat politiikkaohjelmassa tähän mennessä määritellyt kansalliset ydinindikaattorit.

Organisointi

Työryhmään kutsutaan puheenjohtajaksi lapsiasiavaltuutettu *Maria Kaisa Aula* ja työryhmään jäseneksi pääsihteeri *Tuomas Kurttila* Nuorisosiain

neuvottelukunnasta, neuvotteleva virkamies *Tiina Palotie-Heino* sosiaali- ja terveysministeriöstä, tutkimusjohtaja *Pasi Reinikainen* Mikkelin ammattikorkeakoulusta, projektipäällikkö *Ulla Rosenström* valtioneuvoston kansliasta, erikoistutkija *Hannele Sauli* Tilastokeskuksesta, erikoistutkija *Salla Säkkinen* Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksesta ja opetusneuvos *Aki Tornberg* opetusministeriöstä sekä ohjelmajohtaja *Georg Henrik Wrede* lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin politiikkaohjelmasta.

Valmistelussa hyödynnetään politiikkaohjelman toimeksiantosopimusta Tilastokeskuksen ja Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen (Stakes) kanssa työryhmän esityksen valmistelutyössä ja kokoamisessa. Tästä työstä vastaavat työryhmän jäsenet Salla Säkkinen ja Hannele Sauli. Politiikkaohjelman johtajan sihteeri *Johanna Klemettinen* toimii työryhmän teknisenä sihteerinä.

Toimikausi

Työryhmän tulee tehdä ehdotus 31.12.2009 mennessä. Työryhmä voi tarvittaessa kutsua asiantuntijoita kuultavaksi.

Kustannukset ja rahoitus

Työryhmän työ tehdään virkatyönä. Kustannukset maksetaan lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin politiikkaohjelman vuoden 2009 talousarviotililtä 29.01.01.1 va 107, projekti 2302.

Kulttuuri- ja urheiluministeri

Stefan Wallin

Kansliapäällikkö

Harri Skog

JAKELU

Työryhmän jäsenet ja sihteeri
Kuntaliitto
Opetusministeriö
Sosiaali- ja terveysministeriö
Valtioneuvoston kanslia

TIEDOKSI Politiikkaohjelman ministeriryhmä
Opetusministeriön osastot
Valtiosihteerit ja erityisavustajat
Opetusministeriön hankerekisteri